N°. 97. A°. 1834.

DONDERDAG DEN 4den DECEMBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

MENGELINGEN.

OVER DE VUURSPUWENDE BERGEN.

Hoewel de vuurspuwende bergen slechts een klein gedeelte van de oppervlakte der aarde bedekken en hunne uitbarstingen niet zeer veelvuldig zijn, hebben zij evenwel, om hunne verbazende werking, te allen tijde elks aandacht tot zich getrokken. Hun getal wordt op omstreeks twee honderd begroot, welke aldus verdeeld zijn; Het vaste land en de eilanden van Amerika hebben ongeveer 116; Azië en deszelfs eilanden, 66; Europa en zijne eilanden 13. Op het Afrikaansche vaste land heeft men nog geene vuurspuwende bergen kunnen ontdekken, en die zijner eilanden zijn in de bovenstaande begrooting begrepen. Van deze verblijfplaatsen van onderaardsch vuur zijn omtrent 90 op de eilanden, de overige op het vaste land.

Het is algemeen bekend, dat zeer weinig van dit getal te gelijker tijd werkzaam zijn; sommigen rusten eeuwen lang; anderen korter, terwijl sommigen als geheel uitgeput kunnen beschouwd worden. Ook staat de vulkanieke kracht in geene evenredigheid tot de grootte, hetzij van den berg, hetzij van den krater; bij de kleinste bergen ontwaart men soms de grootste kracht. Zij, die lava of gesmolten rotssteen uitwerpen, zijn zeer gering in aantal; de stoffe, welke de meeste uitwerpen, bestaat in asch, somtijds met brokken steen, stroomen heet water of modder. Die vuurspuwende bergen, welke zulke groote stroomen water opgeven, hebben gewoonlijk hunne kraters in luchtstreken van een eeuwigdurende sneeuw, en men gelooft, dat de hoeveelheid der vloeistof grootelijks vermeerderd wordt door het smelten der sneeuw en van het ijs gedurende eene uitbarsting. Een treffend voorbeeld hiervan levert de Gotopaxi in Zuid-Amerika op: deze berg verheft zich boven de lijn van eeuwigdurende vorst; zoodra na eene uitwerping van vuur plaats heeft, smelt de sneeuw, die zich in en rondom den krater bevindt, stort in stroomen naar beneden, en sleept de steden en dorpen aan den voet des bergs mede. Zoo werd dan eens een dorp, op dertig uren afstands, door den vloed vernield!

De ruimte, welke de vuurspuwende bergen en het tooneel hunner werking op de oppervlakte van den aardbol bekleeden, is betrekkelijk klein; men heeft berekend, dat de lava, welke tot heden immer uit de ingewanden der aarde is voortgekomen, en waarvan de geschiedenis melding maakt, niet meer dan 40,000 vierkante uren gaans bedekt, hetgeen slechts één 800ste gedeelte van de geheele oppervlakte der aarde uitmaakt; maar de lagen brandbare stof in de aarde, welke dezelve voortbrengen, zijn veel uitgebreider.

Hoewel men nog geene voldoende theorie voor de natuurlijke oorzaken en voor de wijze van werking van het vulkanieke vuur heeft kunnen daarstellen, verdienen evenwel eenige omstandigheden genoemd te worden, welke strekken kunnen om dezelve op te helderen. In de eerste plaats schijnt water een noodzakelijk bestanddeel te zijn van vulkaniek vuur; want uit deze schouwtooneelen van den strijd der hoofdstoffen stijgen steeds kolommen van waterdamp in de hoogte, en vloeijen stroomen zout water naar beneden; ook delfstoffen en metalen, benevens zwavel en andere brandbare stoffen, werken mede tot het voortbrengen van onderaardsch vuur. — Men gelooft, dat al deze bestanddeelen rustig bij elkander blijven liggen, tot dat water over dezelve heenvloeit, wanneer er terstond eene scheikundige werking plaats heeft. Hierop volgt eene afscheiding en ontvlamming; want, elke substantie alsdan tot hare grondstof terug keerende, wordt eene grootere massa gevormd door de uitzetting der vaste ligchamen in vloeibare, en vloeibare in gas of luchtvormige substantien. Hierdoor wordt de aarde inwendig geschokt, de oppervlakte bewogen en het verschijnsel voortgebragt, hetwelk wij aardbeving noemen, terwijl de afgescheiden brandbare stof, elk oogenblik grooter van omvang wordende, en zich niet meer binnen hare grenzen kunnende houden, zich lucht zoekt naar de oppervlakte. Zij werpt de op en om haar liggende aarde en steenen in de gedaante van eenen kegel of omgekeerden trechter op, barst uit deze opening of krater los, en verspreidt zich over de omliggende streken.

Deze algemeene theorie is op alle vuurspuwende bergen toepasselijk; ook op die, waarin de vulkanieke stof, haren weg niet kunnende vinden naar de kruin of hoofdkrater van den vulkaan, zich eene opening in het zwakste gedeelte van de zijde of aan den voet van den berg vormt, en daarin de zee of elders uitstroomt.

De uitgeputte vuurspuwende bergen worden gewoonlijk op eenen grooten afstand van de zee gevonden (*), terwijl de meest werkzame in hare onmiddellijke nabijheid gelegen zijn; velen zijn zelfs *onderzeesch* of gelegen in het bed van den oceaan. Wanneer een vulkaan beneden het water der zee uitbarst, komen de uitgebarsten stoffen dikwijls boven de oppervlakte des waters uit, en vormen rotsen en eilanden; elke oceaan over de gansche wereld levert hiervan de bewijzen op. — De Azores, Santorim en Stromboli zijn eilanden van deze soort, even als het Zwaveleiland in de Japansche zee; maar dikwijls hebben deze nieuw ontstane eilanden geenen hechten grondslag genoeg om zich staande te houden, en verdwijnen spoedig weder na hunne geboorte. Dit is in onze dagen het geval geweest met het eiland Sabrina en het andere kleine eiland, dat onlangs op de kust van Sicilië is ontstaan.

De brandbare stof, welke de uitbarstingen veroorzaakt, schijnt niet algemeen over de aarde verspreid te zijn, maar zich in zekere streken te verzamelen en in grootere of kleinere lagen of aderen verdeeld te zijn, vermits de vuurspuwende bergen of in groepen of in rijen voorkomen.

(*) De Aardbol levert een aantal voorbeelden op, om duidelijk te bewijzen, dat, gedurende eene vulkanieke uitbarsting, de zee of van het tooneel der uitbarsting terug geweken, of gedeeltelijk door eenigen onderzeeschen afgrond ingezwolgen is; of wel, dat het land tot op eenen grooten afstand van den krater door de onderaardsche schokken tot eene zoodanige hoogte opgeworpen is, dat zij de zee op eenen onafmeetbaren afstand achterliet. — Als een voorbeeld hiervan verwijzen wij slechts naar een berg *Bolca* in Italië, welke op omtrent zeven uren ten Noord-Oosten van Verona gelegen is; de omliggende streken dragen de duidelijkste blijken van vulkanieke werking in vroegere eeuwen, alsmede het blijkt van eenmaal door de zee bedekt geweest te zijn; hoewel de berg thans van alle vuurspuwende kracht schijnt beroofd te zijn, en ten minste op 16 uren afstands van de naastbij zijnde kust ligt. Planten, schulpen, land en zeedieren, bladeren, vogels en insekten worden onder elkander in dezen berg gevonden; somtijds alleen en somtijds vermengd met voortbrengselen, welke klaarblijkelijk van vulkanieken oorsprong zijn. Nog meer bevreemdend is de omstandigheid, dat bijna al de zeeën, rivieren en luchtstreken van den Aardbol het hare schijnen te hebben bijgedragen tot den natuurlijken voorraad van den berg *Bolca*; want versteende visschen uit Europa, Azië, Afrika en Amerika worden in groote rotsklompen van dezen zonderlingen berg gevonden, welke zich meer dan duizend voet boven het tegenwoordige waterpas der zee verheft.

PLIGTEN EENS HUISVADERS.

Het leven eens Huisvaders is eene bestendige opoffering voor het welzijn zijner kinderen; zijn streven, zijne zorgen zijne moeite, alles is hun gewijd. Zijn loon is hunne liefde en hunne verpleging in zijne gevorderde jaren.

Een huisvader moet zich bekend maken met zijnen tijd, zijne tijdgenooten en de omstandigheden, welke zich rondom hem ontwikkelen; ook zijn verstand behoort hij te gebruiken voor het welzijn zijner gade en kinderen; zij zoowel als hij zelf, zullen zich wel daarbij bevinden.

Met verstand pare hij matigheid. Hij moet geene genieting overdrijven en ook daarin zijne kinderen ten voorbeeld strekken. Hij moet zelden genoegens buiten den kring zijns huisgezins zoeken, en alle verbindtenissen vermijden, welke tot haat, naijver, koelheid, droefheid en gebrek onder de zijnen aanleiding kunnen geven. — Hij bestrijde bij zijne kinderen alle opwellingen van eer- en heerschzucht en houde hen voornamelijk van de gevaarlijke eer terug, een staatkundige rol te spelen.

Hij toone zich overigens welwillend jegens elk zijner natuurgenooten en wende alle pogingen aan, om, buiten het glibberige pad der staatkunde, der menschheid nuttig te zijn, zoo hij slechts daardoor zijne pligten jegens zijn huisgezin, dat hem nader is, niet verzaakt. Hij schikke zich steeds naar de orde der maatschappij, waarin de leiding der Voorzienigheid hem geplaatst heeft.

De rijkdom schenkt gemakken maar nimmer geluk. Hij, die vermogen bezit, make daarvan een verstandig gebruik. — Hij, die zich door zijnen arbeid een vermogen heeft verworven, is steeds een voor zijne medeburgers nuttig mensch en verhoogt de welvaart en orde van den staat, waarin hij leeft. Door arbeid en werkzaamheid behoedt de arme de zijnen voor gebrek, de rijke voor onwetendheid en verveling.

Het huisgezin van eenen naarstigen man gelijkt naar eenen korfvlijtige bijen. Elk der huisgezinnen werkt voor zich zelven, en verzekert daardoor de welvaart en tevredenheid der overigen.

Ziekte en rampen kunnen zoowel den braven als den pligtvergeten huisvader treffen; maar de verstandige blijft in het ongeluk zijn hoofd steeds meester, hij draagt geduldig hetgeen hij niet veranderen kan; hij geeft nimmer den moed op, hij blijft steeds de hoop koesteren, dat alles ten beste kan uitvallen en laat zich nimmer door eene den man onwaardige wanhoop ter neder drukken.

Maar dat edele geduld moet in geene zwakheid ontaarden; de verstandige huisvader zal niets dulden, hetwelk zijn huisgezin kan doen gevaar loopen; hij

zal zich inzonderheid met kracht en nadruk verzetten tegen de ondeugden en wanordelijkheden dergenen, welker opvoeding en zedelijke beschaving hem aan het hart gaan. — Hij zal zich nimmer vermetel in gevaren storten; maar hij zal de zijnen tegen elke aanranding verdedigen, zonder zich te laten afschrikken door de nadeelige gevolgen, welke welligt voor hem persoonlijk daaruit zouden kunnen ontstaan.

De gezellin zijns levens zal hij verstandelijk gekozen hebben, en nimmer eene zoodanige, welke niet alle de deugden eener goede huismoeder en trouwe gade deed vooruit zien.

BESCHRIJVING VAN EENE ZONDERLINGE MENSCHELIJKE VERSCHIJNING.

In de nabijheid van Delhi ontmoetten wij een menschelijk wezen, bij welks verschijning wij ons van rilling en huivering niet onthouden konden. De Nijots of landherbergiers dezer streek bedienden zich van hetzelve tot het bewaken hunner kudden, eene verrigting, aan welke het zich met weinig meer dan hondsch verstand onderwierp. Zijn aanblik was werkelijk terugstootend. Meer tot de viervoetige dieren, zoo als bijvoorbeeld de apen, dan wel tot het menschelijke geslacht behoorende, liep het bijna altijd, en met de grootste snelheid, op handen en voeten, doch vertoonde zich soms ook regtop staande, in zijne geheele wanstaltigheid.

Deze ongelukkige misgeboorte had eenen welgemaakten vader en eene niet misvormde moeder gehad, welke, naar men ons verzekerde, hun kind met de meeste zorg en met de grootste ouderlijke tederheid hadden opgevoed. Het ongelukkige wezen was toen omstreeks vijf en twintig jaren oud, scheen sterk te zijn en was volkomen gezond. Zoodra men hem riep, rigtte hij zich op en scheen over het geheel zeer gehoorzaam te zijn. Spreken konde hij niet, vermoedelijk om een gebrek in de inwendige organisatie. Zijn gehoor, gezigt en reuk waren nogtans zeer scherp. Wanneer men hem naauwkeuriger en meer van nabij beschouwde, waren zijne gelaatstrekken zachter, dan men op het eerste gezigt zoude geloofd hebben, omdat zijne vonkelende oogen aan dezelve een wild voorkomen gaven. Zijne hersenen waren zoodanig in een gedrongen, dat zijn hoofd boven de wenkbraauwen scheen te eindigen. Het ligchaam was in evenredigheid grooter dan de overige leden. De ellebogen waren zoodanig gedraaid, dat hij zich van zijne armen als van voorpooten bedienen konde, doch de voorarm was slechts een voet lang. De vingers waren zeer kort en bijna gelijk aan teenen. Aan beide handen ontbraken de duimen. De gewrichten aan de beenen waren als bij de dieren, en de knie bevond zich van achteren. Zijn tamelijk lange hals liet toe, dat hij het hoofd, even als andere menschen, in de hoogte hief.

Dit gedrochtelijke wezen is uitermate werkzaam, en in staat de grootste vermoeijenissen te verdragen. Zijne stem is slechts een luid gegil, hetwelk hij aanheft, wanneer zijne kudde hem niet zoo spoedig gehoorzaamt als hij zulks wenscht. Evenwel mishandelt hij nimmer de aan zijne zorg toevertrouwde dieren. Gewoonlijk houdt hij zich rustig, is buitengewoon matig, en nuttigt slechts rijst, die men hem, zeer eenvoudig bereid, toedient.

De inwoners der omstreken verklaren op zeer verschillende wijzen het aanzijn van dit zonderlinge wezen. Eenigen beschouwen het als de menschwording van eenen boozen geest, veroordeeld om de ondeugden van een ander leven onder dit afzigtelijk uiterlijke te boeten, waarna hij zijne vroegere gedaante weder bekomen zal. — Anderen beweerden dat hij een Avatar of mensch geworden Wischnu was, die zijnen hemelschen troon had verlaten, om aan de wereld een treffend voorbeeld van ootmoedigheid en nederigheid te geven.

LUCHTDORPEN.

In Amerika bestaan eenige dorpen, welke door diepe ontoegankelijke moerassen omgeven, hoog in de lucht zweven. De grond dezer landstreek, welke door onderscheidene groote rivieren (bij voorbeeld, de *Orinoco*) doorkruist en dikwijls overstroomd wordt, draagt vele en ongemeen groote palmboomen, die in digt opeen gedrongene rijen naast elkander groeijen. Op deze boomen worden nu door de bewoners groote, lange dwarsbalken, op eene hoogte, van 30 tot 40 voet van de aarde, van den eenen op den anderen gelegd, en op deze balken bouwen zij, naar ieders welbehagen, hunne woningen.

De bewoners klauteren deze hoogten met de behendigheid van eenen eekhoren op, zonder onderscheid van kunne of ouderdom en zij hebben daarom hunne woningen zoo hoog boven de aarde gevestigd, om te verhoeden, dat de anders zoo gevaarlijke krokodillen hen benadeelen, of dat de tijgers en mesquitos hen aantasten, of eindelijk om tegen de veelvuldige overstroomingen beveiligd te zijn.

HET VAANDEL VAN MAHOMED.

Dit Vaandel, onder de Muzelmannen een voorwerp van algemeenen eerbied, was oorspronkelijk de gordijn voor de deur van MOHOMED's meest beminde vrouw. Het wordt als een palladium des rijks bewaard, en geen ongeloovige mag hetzelve ongestraft aanschouwen. Slechts in dringende gevallen, inzonderheid in tijden van oorlog, verlaat het Konstantinopel, en wordt met de grootste plegtigheid voor den Sultan gedragen; deszelfs terugkomst wordt door het volk, hetwelk de hoofdstad verlaat om hetzelve te gemoet te trekken, met vreugdekreten begroet. De Kaaba of zwarte steen voor Mecca, wordt insgelijks door de Turken met de meeste eer behandeld, en men verwacht van haar, dat zij op den dag des oordeels de magt zal verkrijgen, de namen van zoodanige vrome Muzelmannen uit te spreken, welke de Pelgrims-reis naar Mecca gedaan en hunne gebeden aan het graf van den Profeet uitgestort hebben.

(Curaçaosche Courant.)

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 30 November, de Noord-Amerik. Brik *Mary and Eliza*, Kapt. SWENSON, van *Boston*.

Den 1 dezer, de Noord-Amerik. Brik *Clio*, Kapt. S. WATERHOUSE, van *Portland*.

Den 2 dezer, het Schip *de Snelheid*, Kapt. C. WESSELS, van *Amsterdam*.

UITGEKLAARD.

Den 2 dezer, het Schip *de Prins der Nederlanden*, Kapt. J. HILLEBRANDS, naar *Amsterdam*; lading: 331 vaten Suiker, 12 balen heele- en 3 dito gebr. Koffij, 15 balen Katoen en 13 dito Kakao.

UITGEZEILD.

Den 1 dezer, Z. M. Oorlogs-Brik *ECHO*, Kapt. Luit. ter Zee, H. W. VAN VOSS, naar de Eilanden *St. Eustatius* en *St. Martin*.

Gedrukt te *Paramaribo* bij de Erven J. BRINK.